

DÝŠINSKÉ HISTORICKÉ STŘÍPKY

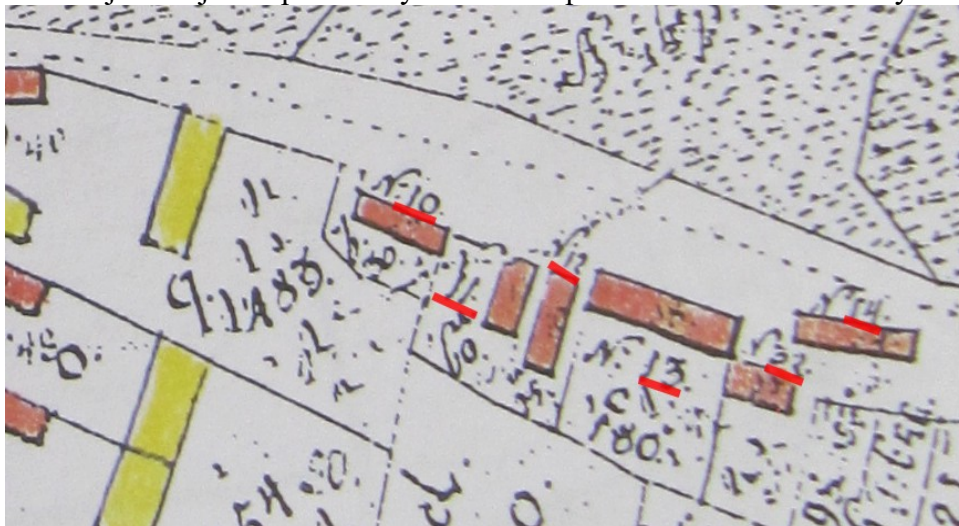
Historie místa v širších souvislostech

Číslo 11 – Chalupy po pravé straně směrem na Hut'

č.p. 10, 11, 12, 13, 14

000

Chalupy byly stavěné patrně na pozemcích majiteli usedlostí jako zázemí pro mladé rodiny dětí hospodářů. Možná i jako nájemní pro rodiny dělníků co pracovali v Hutí a Horomyslicích.

Mapa z roku 1781 – chalupy 10–14 tedy existovaly už před rokem 1770 už i vzhledem k systému číslování domů. Otázkou je číslo 32, které vybočuje z řady a systému a mělo by být na návsi. Možná tam v roce 1770 stálo, o 10 let později byla chalupa stržena a číslo dostala ta výše uvedená. Po levé straně nic nestálo.

Stabilní katastr 1839 – situace už byla jiná. Chalupy většinou dřevěné, barvám mapy 1781 nelze tedy moc věřit.

Chalupa č.p. 10. Dýšina

V nejstarších knihách psaná jako „Chalupa Jana Šnepergra při Nových Hutí“

Napřed jsem měla pochybnosti, zda se nejedná o chalupu stejného čísla v Nové Huti, ale ne, jedná se o tuto dýšinskou (i když některé zápisy v matrice působí dojmem, jestli v tom neměli chaos). Původně dřevěná, nyní patrně zděná na jejím místě v původní orientaci.

1744 – Janu Šnepegrovi obcí prodána, aby „své bratry a sestry sirotky tam vychoval“, do 1768.

1768 – Václav Kadlečka

1770–1782 – Jan Sieger

1797 – Barbora Kullerová (mat.)

1799 – Dorota Siegrová (mat.)

1816 – Jiří Siegr mistr krejčovský a Kateřina (mat.)

1817 – Josef Ženíšek krejčí (mat)

1819 – Josef Ženíšek krejčí a Kateřina Racková (mat)

1839 – Ženíšek Josef

1869 – Ženíšek Josef (nar. v Černicích) + Anna z Bušovic, děti Josef, Jiří, dále syn hospodáře Jan s manželkou Annou, dále Václav Ženíšek s ženou Alžbětou původem z Syronice z Rajhradu na Moravě, dcera Amalie,

1890 – Ján Ženíšek krejčí, kostelník a Anna (původem z Dýšiny), dcery Kateřina (n. 1870), Anna (1873), Marie (1875), Alžběta (1877), Žofie (1879), Majdaléna (1881), Josefa (1884) – sčítání lidu

1900 – Ženíšek Jan + Anna, děti Majdaléna, Vojtěch

1910 – Ženíšek Jan + Anna, děti Majdaléna, Vojtěch

Chalupa č.p. 11 Dýšina

Původní chalupa už nestojí, ta novější dnešní stojí vzadu na parcele její zahrady.

1728 „...Jíra Svoboda postupuje chalupu synu Janovi ..“ a má ji dostat po jeho smrti.

do 1739 odvádí poplatky Jíra Svoboda

1739–1744 – Tomáš Fayl pastýř (manžel Alžběty dcery Jíry Svobody)

1745–1746 – Bieta Faylová

1746–1780 – Vít Fayl

1782 – Thomas Fail syn Víta si bere Kateřinu dceru Josefa Brožíka

1784 – Krauz Václav (mat)

1792 – Fail Matouš a Magdalena roz. Kozlová (mat)

1794 – Vojtěch Šemokrouch a Alžběta Faylová (mat.)

1814 – Vojtěch Fayl podruh a Barboura Khodlová původem z Hrádku(mat.)

1817 – Josef Fail a Magdalena Hegnerová (mat.)

1839 – Vojtěch Fail

1869 – Martínek Jan + Johanna, děti František, Martin, Jiří, Josef, Marie.

- 1890 – Ján Martínek (původem z Hrádku)+ Barbora původem z Bukovce, syn Josef (sčítání lidu)
 1900 – Martínek Josef + Josefa, děti Marie, Ján, Barbora
 1905 – Josef Martínek (mat.)
 1910 – Martínek Josef + Josefa z Lozy, děti Marie, František, Josef.

V zahradě čísla 11

Chalupa č.p. 12 – Dýšina

Původní chalupa byla na stejném místě jako dnes, není-li to ona, pak by to byla jedna nejstarších v řadě. **Ve starých knihách psaná jako diedina (dědictví, majetek) obce Dejšinskej...**

1718 „... koupila obec dejšinská diedinu od úředníků nad poddanými,...“

1758 – Blažej Svoboda

1772 – Václav Kadleček, který odprodal Pavlovi Krauzovi, nedatovaná smlouva na Václava Puchmana

1782, 1784 – Matyas Šašek (mat.)

1784 – František Smolák

1785 – Thomas Fail a Kateřina (mat.)

1787 – František Šašek a Magdalena Čiperová (mat.)

1807 – Václav Krauz podruh (mat.)

1809 – Krauz Vojtěch a Marie Anna Zahradníková (mat.)
 1821 – Jan Čtrnáct podruh a Anna dc. Bartoloměje Šaška
 1817 – 1822 Petr Kočárek a Josefa dc. Jana Parízka mlynáře z Chlumů (mat.)
 1823 – Jan Haken nádeník (mat.)
 1839 – Václav Ulč
 1869 – Jung Jan (z Ejpovic) + Anna (z Koterova), syn Jan, sestra hospodáře Terezie Jungová a její syn Jan, dále Matouš Kroc truhlář poch. z Bušovic + Majdaléna z Nové Huti, děti Josef, Marie,
 1890 – Jan Junk slévač původem z Ejpovic+ Johana Körnerová pův. z Chrástu, děti Jan a Marie
 1900 – Junk Jan + Johanna, děti Jan, Marie
 1908 – Jan Junk (mat.)
 1910 – Junk Jan + Marie z Německé Břízy, děti Anna, Marie, Jan, otec Junk Jan + Johanna, host Baley Jan Kvaň u Rokycan

Chalupa č.p. 13 – Dýšina

V nejstarších knihách psaná „chalupa Franty Maura“

1743 Zikmund Mauer postupuje chalupu na svém pozemku Frantovi Maurovi synu svému (kniha daň. povinností MAP).

Tehdy se nejednalo o současnou chalupu tohoto čísla, ta je novější. Kdysi (1781, 1839) to byla dřevěná chalupa v okapové orientaci k cestě (tedy ne štítem k silnici, jako dnes). Podle Fouda v roce 1883 vnikl v této chalupě požár, který zničil i domy 14 a 32 tak, že zbyla jen spodní část.

Poznámka k rodu Maurů:

V Dýšině je prvně psaný prokázaný předek rodu Maurů 1671–1687 Jan Maur, který tehdy vlastnil usedlost č. 22 a ta po něm byla psaná na jeho ženu Lidmilu Maurovou (MAP). Ta se provdala za Jiřího Svobodu, ale už v roce 1712 vlastní usedlost č.p. 22 Zikmund Maur.

Zikmund Maur (+ manželka 1. Woršila, 2. Kateřina) – byl sedlák zapsaný 1707 v matrice (narození dítěte), dále v tereziánském katastru 1714 a v knize daňových povinností do roku 1720 v čísle 22 a později mezi lety 1720–1756 na statku později označeném č.p. 7 (Houdkovský dvůr) – vyženil ho:

„... Léta 1720 dne 27. ledna s povolením pánů inspektorů Ondřej Šott prodal a postoupil dvůr svůj (č. 7) zeti svému Zikmundu Maurovi ... (z knihy daň. povinností)

Zikmund Maur byl tedy Šottovým zetěm (Woršila byla tedy rozená Šottová). Ovšem Ondřej Šott a jeho žena Markyta nebyli předky současných členů rodu Maurů, protože Zikmundův syn Karel Maur byl synem jeho druhé ženy Kateřiny, Zikmund Maur byl mimo jiné rychtář, tak je psaný právě v roce 1732 a také 1736. Viz dále rod Maurů z č.p. 36 až po jejich současné potomky v Dýšině...

Ovšem chalupu č.p. 13 dostal jiný Zikmundův syn – Franta Maur, který byl starší a byl synem Woršily Šottové, tedy i prastarý rod Šottů je mezi předky obyvatel domu č.p. 13.

O rodu Šott se píše v knize daň povinností, že „...v roce 1651 „...Jakub Šoth koupil dvůr Houdkovský od pánů inspektorů s diedinami a lukami a všemi právy k němu náležejícími, ležící mezi dvory Vaniovským a Cinkovským...“ zapsán je až do roku 1686, po něm má usedlost č. 7 do roku 1720 Ondřej Šoth – ten, co ji postoupil zeti Zikmundu Maurovi.

1755 – od Blažeje Svobody (č.p. 12) odkupuje Franta Maur díl zahrady.

1775 – tam bydlí také Jakub Ševčík

1784 – 1790 Matouš Maur (syn Františka M.) a Kristýna Krásná (dcera Jakuba Krásného z Chrástu 27, oo 1783), (a také tu žil Vojtěch Ruml)

1801 – stále Matouš Maur

1805 – mimo Maurů tu bydlí Matouš Novej sedlák z Bušovic a Kateřina (dcera Františka Šaška a Kateřiny Chudáčkové, pocházela z č.p. 24) – předci rodu Nových z Dýšiny (mat.)

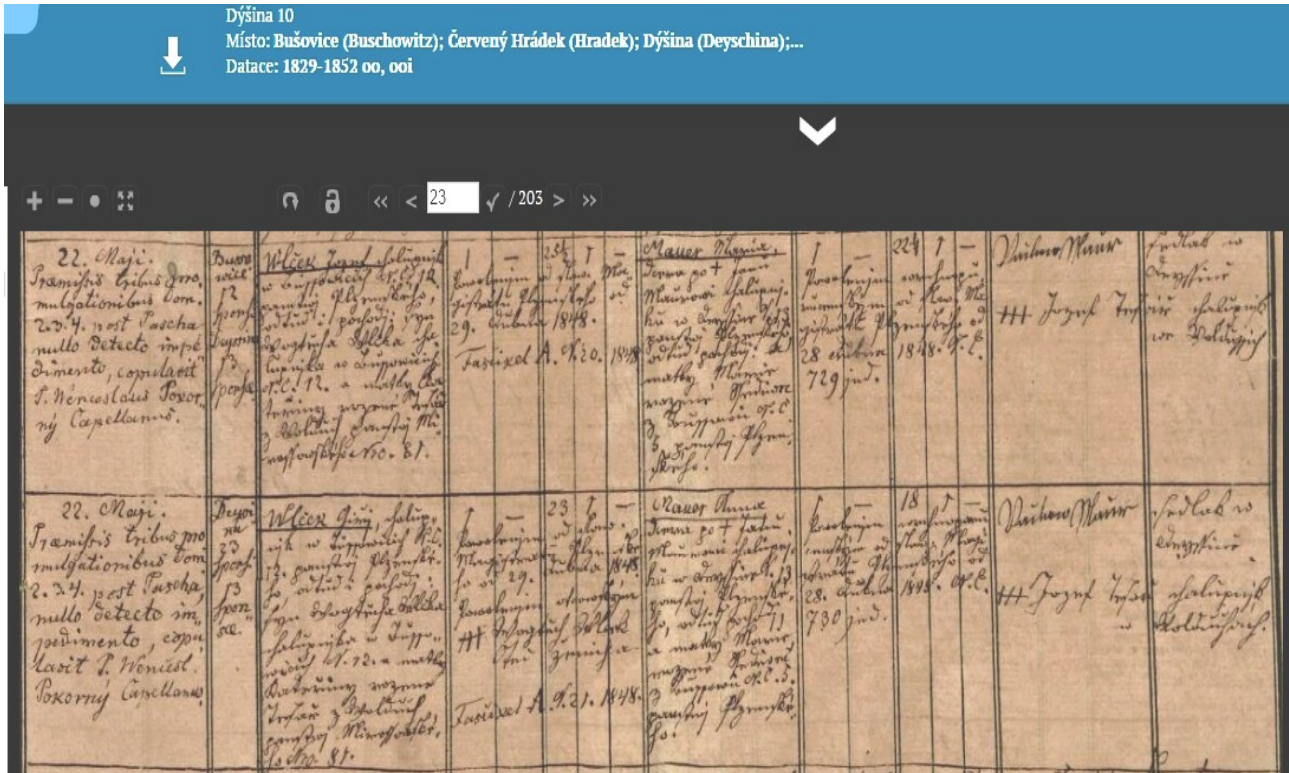
1823 – Kateřina Mauerová svob. matka

1823 – Jan Maur a Marie Šedivcová

1839 – Jan Maur

1869 – Vlček Jiří (syn Vojtěcha Vlčka chalupníka z Bušovic 12, později Smědčic 9 a Kateřiny Tesařové z Volduch 81 n. 5. 10. 1825 – D06/258) + Anna (dcera Jana Maura z Dýšiny 13 a Marie Šedivcové z Bušovic 5, narozená 15. 4. 1829) oo 22. 5. 1848 + děti Pavel (n. 1854), František (n. 1863), Anna (n. 1857), Barbora (n. 1865), Kateřina,
1890 – Vlček Jiří+ Anna, děti Josef (n. 1872), Kateřina (n. 1869)
1900 – Vlček František + Marie, děti František Josef, otec Jiří Vlček
1910 – Vlček František + Marie z Bukovce, syn František, Josef

1848 – dvojitéa veselka synů Vojtěcha Vlčka z Bušovic a dcer Jana Maura (Josef Vlček 25 let + Marie Maurová 22 let zůstali v Bušovicích 12, a Jiří Vlček 23let+ Anna Maurová 18 let, zůstali v Dýšíně 13)

(vyfoceno na slavnostech 2015)

Chalupa č.p. 14 – Dýšina

Soubor staveb na tomto místě je již přestavěný, původní číslo 14 byl dnešní objekt se stodolou nejblíže silnici, dnešní hlavní obytná chalupa rovnoběžná s ulicí by mohla být ono tehdejší č. 32. Podle Fouda v roce 1883 čísla 13, 14 a 32 lehly popelem, tak tyto stavby byly postaveny, nebo dostavěny později.

1781, 1787, 1797, 1801 – Bartolomeus Šašek (syn Jana Šaška) uhlíř a Magdaléna Chudáčková

1784, 1799 Matyas Maur

1839 – Schaschek Jonann

Už přestavěné – původně tahle chalupa měla asi číslo 32 (1781), čtrnáctka byla v místě stodoly vlevo. V místě červené hradby kdysi stála chalupa č.p. 33 (už druhá tohoto čísla), také už nestojí.

1869 – Ján Fajfr + Barbora, děti Josef, Vojtěch, Marie, Barbora, Alžběta, Kateřina, dále Ulč Josef (pův. z Chrástu) nádeník při dráze a Františka z Prahy, syn Josef, dále příbuzní (skupina sourozenců?) Štilip Jan slévač Václav, Johanna, Alžběta narození v Dýšině (sčítání lidu)

1890 – Ján Fajfr + Barbora, dcera Anna, syn Vojtěch Fajfr s ženou Annou a jejich synem Františkem

(sčítání lidu)

1900 – Fajfr Vojtěch + Anna, děti Anna, Marie, Alžběta, dále Anna Suková služka

1906 – Vojtěch Fajfr

1910 – Fajfr Vojtěch + Anna z Božkova, děti Marie, Alžběta, Josef, Majdaléna, Václav, Kateřina, Jaroslav, dále Dominik Kouřim + Eleonora pův. Dýš., děti Jaroslav, František, Marie, Vendelín Alžběta, tchyně Bílá Markéta z Dolan

.....
Osoby ve výše uvedených odstavcích nemusí být vyloženě majitelé, ale lidé, kteří jsou u objektu psaní v různých listinách a knihách, protože platili poplatky, případně se jim tam narodily děti, jinými slovy tady žili a zanechali jakousi stopu. Informace jsou získané z veřejně přístupných zdrojů – archivy a digitalizované materiály. Popis historie a osoby zapsané v prvním díle obecní kroniky jsou částečně smyšlené a pak opakovaně opisovány různými autory bez ověření a udání zdroje a tedy nevěrohodné. Na to v kronice upozorňuje i Václav Čtrnáct.

Budu ráda za jakékoliv doplnění. Prosím o shovívavost v případě nějakých nepřesností, v takovém objemu dat se chybička může objevit, každopádně lze jakýkoliv údaj na požádání ověřit a rozvinout o další věci tady neuvedené.

Zdroje: www.archivnimapy.cz, www.portafontium.cz, www.mapy.cz, dokumenty a knihy Městský archiv Plzeň (MAP), www.portafontium.eu, obecní a farní kronika, studie památkové zóny K. Foud.

.....
Nejedná se o vědecké pojednání, ale pohled obyvatele Dýšiny, který se zajímá o její historii
Zpracovala: Pavla Velleková 2016